

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มเพื่อหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของวัยรุ่นว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อวัยรุ่นเลือกบริโภคและครอบครองเครื่องเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายต่าง ๆ เหล่านั้น โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างทดสอบแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การประมวลข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. รายได้
5. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว
 - อาชีพของบิดามารดา
 - ระดับการศึกษาของครอบครัว(บิดามารดา)
 - รายได้ของบิดามารดา
6. การขัดเกลาทางสังคม
 - เพื่อนสนิท
 - การเปิดรับสื่อสารมวลชน
 - การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- การซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของวัยรุ่น

กรอบแนวคิด

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว -อาชีพของบิดามารดา -ระดับการศึกษาของบิดามารดา -รายได้ของครอบครัว(บิดามารดา) การขัดเกลาทางสังคม -เพื่อนสนิท -การเปิดรับสื่อสารมวลชน -การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	การซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของวัยรุ่น

สมมติฐานการวิจัย

1. วัยรุ่นเพศหญิงซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าวัยรุ่นเพศชาย
2. วัยรุ่นที่อายุมากซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าวัยรุ่นที่อายุน้อยกว่า
3. วัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาสูงซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า
4. วัยรุ่นที่มีรายได้สูงซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าวัยรุ่นที่มีรายได้ต่ำกว่า
5. วัยรุ่นที่บิดามารดาประกอบอาชีพที่ใช้มันสมองซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าวัยรุ่นที่บิดามารดาประกอบอาชีพที่ใช้แรงงาน
6. วัยรุ่นที่บิดามารดาจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าวัยรุ่นที่บิดามารดาจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา
7. วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าวัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่า
8. วัยรุ่นที่มีเพื่อนสนิทมากซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าวัยรุ่นที่มีเพื่อนสนิทน้อยกว่า

9. วิทยุรุ่นที่เปิดรับสื่อสารมวลชนมากซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าวิทยุรุ่นที่เปิดรับสื่อสารมวลชนน้อยกว่า

10. วิทยุรุ่นที่ครอบครัวมีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมากกว่าวิทยุรุ่นที่ครอบครัวมีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

คำจำกัดความ

1. เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย หมายถึง การจ่ายเงินเพื่อการค้าได้มาซึ่ง เสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า นาฬิกา ดัมพ์หู กิ๊บ กำไล เนคไท สร้อย แหวน เข็มขัด อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง โดยแบ่งประเด็นของการซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายออกเป็น 3 ประเด็นคือ

1.1 การซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ผลิตจากต่างประเทศ

1.2 จำนวนครั้งของการซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

1.3 จำนวนเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ซื้อ

2. วิทยุรุ่น หมายถึง นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2538

3. เพศ หมายถึง เพศหญิง และเพศชาย

4. อายุ หมายถึง อายุของวิทยุรุ่น โดย อายุมากหมายถึง อายุมากกว่า 19 ปีขึ้นไป อายุต่ำกว่าหมายถึง อายุต่ำกว่า 19 ปีลงมา

5. ระดับการศึกษา หมายถึง ชั้นปีที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่ประจำปีการศึกษา 2538 คือ ชั้นปีที่ 1-4 โดยระดับการศึกษาสูงหมายถึง ชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 ระดับการศึกษาต่ำกว่า หมายถึง ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2

6. รายได้ หมายถึง เงินที่นิสิตได้รับเฉลี่ยต่อ 1 เดือนโดยรายได้สูงหมายถึง ได้รับเงินตั้งแต่ 5000 บาทต่อเดือนขึ้นไป รายได้ต่ำกว่าหมายถึง ได้รับเงินต่ำกว่า 5000 บาทต่อเดือนลงมา

7. สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว หมายถึงฐานะหรือเกียรติภูมิของบุคคลหรือกลุ่มในชุมชนเป็นตำแหน่งของบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มหนึ่ง ที่ได้รับความนับถือจากสาธารณชน ในที่นี้ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมประกอบด้วย อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ของบิดามารดา

8. อาชีพของบิดามารดา แบ่งเป็นอาชีพที่ใช้แรงงาน และอาชีพที่ใช้มันสมอง อาชีพที่ใช้แรงงาน หมายถึง อาชีพของบิดามารดาที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม วิชาฝีมือรับ

จ้าง หรือใช้แรงงาน อาชีพที่ใช้มันสมอง หมายถึง อาชีพของบิดามารดาที่ประกอบอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ บริษัท ธุรกิจส่วนตัว เจ้าของกิจการร้านค้า

9. รายได้ของครอบครัว(บิดามารดา) หมายถึง ปริมาณรายได้ของบิดามารดาที่ได้รับต่อเดือนซึ่งใช้เกณฑ์การแบ่งระดับรายได้จากรายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2529-2531 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2531) แบ่งเป็น รายได้สูง หมายถึง รายได้สุทธิรวมของครอบครัว(บิดามารดา)ต่อเดือนตั้งแต่ 25,000 บาท ขึ้นไป รายได้ต่ำกว่า หมายถึง รายได้สุทธิรวมของครอบครัว(บิดามารดา) ต่ำกว่า 25,000 บาทลงมา

10. การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง การถ่ายทอดระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมโดยผ่านทางเพื่อน การเปิดรับสื่อสารมวลชน การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

11. เพื่อนสนิท หมายถึง เพื่อนในสถาบันเดียวกัน ที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันเป็นพิเศษ มักจะไปไหนมาไหนด้วยกัน ในการศึกษาครั้งนี้ จะวิเคราะห์เพื่อนในสถาบันมีบทบาทในการสร้างค่านิยมในชีวิตความเป็นอยู่ของวัยรุ่นขนาดไหน ซึ่งประกอบด้วยจำนวนเพื่อนสนิท จำนวนเพื่อนสนิทมากหมายถึงมีเพื่อนสนิทตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป จำนวนเพื่อนสนิทน้อยกว่า หมายถึง มีเพื่อนสนิทน้อยกว่า 5 คนลงมา

12. สื่อสารมวลชน หมายถึง วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร

13. การเปิดรับสื่อสารมวลชน หมายถึง ความถี่ในการฟัง/ดู/อ่าน วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร, โดยเปิดรับสื่อสารมวลชนมาก หมายถึง อ่าน/ฟัง/ดู ข่าวสารต่าง ๆ ตั้งแต่ 5 วันขึ้นไปใน 1 สัปดาห์ เปิดรับสื่อสารมวลชนน้อยกว่า หมายถึง อ่าน/ฟัง/ดู ข่าวสารต่าง ๆ น้อยกว่า 5 วันลงมาใน 1 สัปดาห์

14. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งได้จากการทดสอบความรู้สึกของวัยรุ่นที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Roger, 1972:68 อ้างถึงใน โฉมสมร เหลือโกศล) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควรต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่บิดามารดา กำหนดให้ หรือถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำที่ตนเองต้องการ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าตนเองได้รับปฏิบัติด้วยความยุติธรรม บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่น มีเหตุผล ให้ความยอมรับนับถือความสามารถและความเห็นของเด็ก และให้ความร่วมมือตามโอกาสอันเหมาะสม การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้ง ขาดการดูแลเอาใจใส่ปล่อยให้อะไรก็ตามใจชอบโดยบิดามารดาไม่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ประชากร ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2538 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 15,814 คน ดังตารางแสดงจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (แยกชาย-หญิง) ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2538 ดังตารางที่ 3.1 ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างมาจำนวน 1,200 คน คิดเป็นร้อยละ 7.59 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยในการสุ่มตัวอย่างจะแจกแบบสอบถามให้นิสิตระดับปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์ โดยมีได้เจาะจง ชื่อ ชั้นปี คณะ เพศ อายุ และไม่ทำซ้ำคนเดิม และรอรับกลับมาเพื่อสรุปต่อไป จึงมีความคิดที่หลากหลายได้ครบตามจำนวนและสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีดังกล่าวเลือกกว่าอยู่คณะในชั้นปีใด โดยเฉพาะคำตอบที่ได้น่าจะกระจายไปตามนิสิตที่ต่างกันด้วย

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(แยกชาย-หญิง) ปีการศึกษา 2538

คณะ	33xxxx	34xxxx	35xxxx	36xxxx	37xxxx	38xxxx	รวมทั้ง หมด
	ช หญิง	ช หญิง	ช หญิง	ช หญิง	ช หญิง	ช หญิง	
อักษรศาสตร์			27 230 257	28 226 254	25 267 292	20 271 291	1094
วิศวกรรมศาสตร์			578 94 672	620 73 693	597 97 694	619 110 729	2788
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี			104 370 474	120 364 484	112 407 519	143 410 553	2030
วิทยาศาสตร์			117 230 347	136 285 421	170 262 432	254 335 589	1789
รัฐศาสตร์			57 166 223	55 176 231	56 180 236	55 186 241	931
สถาปัตยกรรมศาสตร์		63 40 103	55 52 107	74 56 130	83 65 148	102 77 179	667
ครุศาสตร์			88 190 278	102 163 265	92 191 283	88 244 332	1158
แพทยศาสตร์	74 48 122	85 72 157	84 84 168	102 88 190	111 91 202	98 98 196	1135
นิเทศศาสตร์			28 119 147	35 105 140	20 120 140	22 130 152	579
สังคมศาสตร์	74 8 82	61 9 70	56 7 63	63 6 69	67 7 74	109 29 138	496
เศรษฐศาสตร์			50 85 135	60 74 134	63 82 145	81 101 182	596
ทันตแพทยศาสตร์	27 63 90	18 72 90	19 70 89	29 75 104	17 83 100	25 86 111	584
นิติศาสตร์			57 99 156	88 75 163	93 79 172	97 94 191	682
เภสัชศาสตร์		31 121 152	29 118 147	39 117 156	38 120 158	56 137 193	806
ศิลปกรรมศาสตร์			54 27 81	41 41 82	42 42 84	48 46 94	341
สหเวชศาสตร์			14 29 43	10 27 37	12 33 45	33 80 113	38
รวม							15,814

ที่มา สำนักทะเบียนและประมวลผล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2538

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้มี 2 แบบ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) 1200 ชุด ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด โดยใช้วิธีการส่งให้นิสิตที่ได้รับการเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างทำโดยตรงและรอรับผลกลับคืนทันที ดังนั้นจึงได้แบบสอบถามกลับคืนครบตามจำนวน 1,200 ชุด และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างเพศชาย 10 คน เพศหญิง 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน เพื่อนำมาสรุปผลควบคู่กันกับการสัมภาษณ์ทางสังคมวิทยา

การสร้างและทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ร่างแบบสอบถามครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการ โดยอาศัยการค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คำแนะนำของนักวิจัยอาวุโส นักวิชาการและอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (validity) ของแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่น เพื่อต้องการทราบ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของครอบครัว การขัดเกลาทางสังคม เพื่อน การเปิดรับสื่อสารมวลชน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ใช้แบบสอบถามที่ดัดแปลงจากแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาของ นฤมล ลิวิพันธ์ (2533)

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นการให้เด็กรายงานตนเองจำนวน 60 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนละ 20 ข้อ โดยที่

ข้อ 1,4,7,...,58 เป็นการจัดการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ข้อ 2,5,8,...,59 ประชาธิปไตย

ข้อ 3,6,9,...,60 เข้มงวดกวดขัน

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากส่วนที่ 2 นี้เป็นแบบสอบถามประเภท Likert Scale ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามระดับความมากน้อยของวิธีการที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กผู้ตอบแบบสอบถาม

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คะแนน	5	4	3	2	1

นำคะแนนในแต่ละตอนซึ่งมี 20 ข้อ มารวมกันเฉพาะแต่ละตอน หากเด็กคนใดได้คะแนนตอนหนึ่งตอนใดมากกว่า คะแนนตอนรองลงมาไม่ต่ำกว่า 5 คะแนน จึงจะถือว่าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูตามประเภทที่ได้คะแนนสูงสุดนั้น

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามในเรื่องการซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของวัยรุ่นเพื่อต้องการวัดแนวโน้มของการปฏิบัติของวัยรุ่น

เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pretest) กับนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2538 จำนวน 100 คน การทดสอบครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถาม เช่น ภาษาที่ใช้ คำถามบางคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม เพื่อให้เครื่องมือ (แบบสอบถาม) มีความถูกต้องสมบูรณ์ และเชื่อถือได้ (Reliability) เมื่อปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์และนำแบบสอบถามนี้ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ สำหรับการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพแบบมนุษยวิทยาจะเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์โดยตรงกับนิสิตเองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด โดยหัวข้อการสัมภาษณ์ ได้แบบจากหนังสือเรื่องการวิจัยทางมนุษยวิทยา (งามพิศ สัตย์สงวน, 2538 : 222-227)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เวลาเดียว (Cross- Sectional Approach) คือ ใช้วิธีการนำแบบสอบถามไปให้นิสิตทำโดยตรง ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างมาจำนวน 1,200 คน จากทั้งหมด 15,814 คน โดยวิธีการสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ส่วนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจะใช้วิธีการสัมภาษณ์กับตัวนิสิตตามหัวข้อที่ผู้วิจัยต้องการทราบเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เป็นการวิเคราะห์ที่ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายสภาพทั่วไปของวัยรุ่น
2. การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) วิเคราะห์หาค่า Chi Square เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน
3. และการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงมนุชวิทยาแบบเจาะลึก

การประมวลข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว ได้นำแบบสอบถามตรวจให้คะแนนรหัสข้อมูลเพื่อนำไปประมวลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS (Statistical Package for Social Sciences) เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ ตามที่ต้องการ และสรุปผลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย